

Bruk av 5-aminolevulinsyre i fotokjemoterapi og fluorescensdiagnostikk

ARTIKKEL

MOAN J

BECH Ø

PENG Q

BERG K

Sammendrag

5-aminolevulinsyre er et tidlig mellomprodukt i hemsyntesen. Enzymet porfobilinogen deaminase har ofte høyere aktivitet i tumorer enn i normalt vev, mens ferrochelatase har lavere aktivitet. Disse forskjellene gjør det mulig å anvende 5-aminolevulinsyre til å indusere porfyriner, først og fremst protoporfyrin IX, med en viss selektivitet i tumorer. Protoporfyrin IX er et lysabsorberende molekyl med sterk fotosensibiliserende virkning. Lysbestråling av tumorer som inneholder mye av stoffet medfører derfor at tumorene ødelegges. Dette er grunnlaget for fotokjemoterapi med 5-aminolevulinsyre, som i dag anvendes til hudkreftbehandling i en rekke land. Behandlingsformen gir et meget god kosmetisk resultat. Den er enkel og rimelig og har om lag samme helbredelsesrate for tynne basalcellekarsinomer som tradisjonelle behandlingsformer har. Andre tumortyper som kan nås med lys via optiske fibrer, lar seg også behandle. Siden protoporfyrin IX har en karakteristisk fluorescens, kan 5-aminolevulinsyre også anvendes diagnostisk.

Publisert: 20. mars 1998. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 16. februar 2026.